

2018-2019

סמינר בנושא: תיאוריות ויישומן לתלמידי מחקר

מס' קורס: 290.4049

מועד: סמסטר א', יום ד', 12:15-13:45

מרצות:

פרופ' אפרת שדמי: eshadmi@univ.haifa.ac.il

פרופ' אנה זיסברג: azisberg@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

אתר הקורס: אתר הוראה מתוקשבת קורס 290.4049

רקע: הידע האנושי מאורגן ומתועד במבנים רחבים אותם אנו מכנים תיאוריות. תיאוריות הן לא רק בסיס הידע שלנו אלא גם הבסיס ממנו נגזר מחקר חדש ופריצת גבולות הידע הקיים – משום כך הן אבני הבניין של המדע והידע האנושי. הקורס יסקור מגוון של תיאוריות רחבות (grand theories) הרלוונטיות למחקר ועשייה בתחומי הבריאות ככלל והסיעוד בפרט. התיאוריות ייצגו מגוון רחב של נקודות מבט: ארגוניות- מערכתיות, קליניות, חברתיות, התמודדות והסתגלות, דינמיקה בינאישית ומשפחתית, ועוד. בקורס יבחנו התלמידים כל תיאוריה בראי ביקורתי לאור המחקר שעוררה והניבה, ויעודדו לחשיבה אודות יישומן של תיאוריות ומודלים במחקר ככלל ובמחקר שאותו הם עתידים לנהל בפרט. התלמידים יתבקשו לקרא חומרים באופן סדיר לקראת כל שיעור, וכחובת סיום יגישו עבודה אישית בה יציגו תיאוריה נבחרת, ויתארו יישומים כמו גם הצעת בחינת התיאוריה בתחום חקר נבחר.

מטרות הקורס:

- הכרות עם תיאוריות מרכזיות בסייעוד ובריאות
- רכישת כלים להבנת מסגרות תיאורתיות ויישומן במחקר
- רכישת כלים לגזירת השערות מתיאוריה ופיתוח מודל אנאליטי
- פיתוח חשיבה ביקורתית על התאמת ויישום תיאוריות

מבנה הקורס:

- הרצאות של המרצות
- דיונים בכיתה/ אתר הקורס

תכנית שיעורים:

תאריך	שם המרצה	נושא השיעור	חומרי קריאה חובה
17.10.18	השיעור מבוטל		
24.10.18	פרופ' אנה זיסברג	מקום התיאוריה במחקר האמפירי במקצוע פרקטי	
31.10.18	פרופ' אנה זיסברג	מתיאוריה למחקר ובחזרה	TBA
7.11.18	פרופ' אנה זיסברג	ניתוח מושג Concept Analysis	Alghamdi, M.G. (2016). Nursing workload: a concept analysis. <i>Journal of nursing management</i> . Kim, L., Lyder, C. H., McNeese- Smith, D., Leach, L. S., & Needleman, J. (2015). Defining attributes of patient safety through a concept analysis. <i>Journal of Advanced Nursing</i> , 71(11), 2490-2503.
14.11.18	פרופ' אפרת שדמי	תופעה אחת ומספר מודלים, מושגים דומים מודלים שונים	Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. <i>Psychological Review</i> , 84, 191-215. Hibbard, J. H., Stockard, J., Mahoney, E. R., & Tusler, M. (2004). Development of the patient activation measure (PAM): Conceptualizing and measuring activation in patients and consumers. <i>Health Services Research</i> , 39(4p1), Lorig, K.R, & Holman, H.R. (2003). Self-management education: history, definition, outcomes and mechanisms. <i>Ann Behav Med</i> , 26(1), 1-7.
21.11.18	פרופ' אנה זיסברג	דוגמה לבנייה פיתוח מודל HoPE-FOR: צעד קדימה שניים אחורה...	Zisberg, A. et al. (2015). Hospital Associated Functional decline: the role of hospitalization processes beyond individual risk factors <i>JAGS</i> ; (63), 55-62.
28.11.18	דוקטוראנטית: חדוה לויין	תיאוריה ישנה בקונטקסט חדש: האם ניתן להסביר התנהגות החולים באשפוז בעזרת מודל: The Theory of Planned Behavior	Ahmad MH, Shahar S, Teng NI, Manaf ZA, Sakian NI, Omar B. Applying theory of planned behavior to predict exercise maintenance in sarcopenic elderly. <i>Clin Interv Aging</i> . 2014 Sep 16;9:1551-61. doi: 10.2147/CIA.S60462.
5.12.18	פרופ' אנה זיסברג	שימוש במודל לבניית התערבות WALK-FOR study Systems Engineering Initiative for Patient Safety (SEIPS) model	Holden, R.J. (2013). <i>Ergonomics</i> ; 56: 1669-1686. Zisberg, A., Agmon, M., Gur-Yaish, N., Rand, D., Hayat, Y., Gil, E., WALK-FOR team. (2018). No one size fits all—the development of a theory-driven intervention to increase in-hospital mobility: the 'WALK-FOR' study. <i>BMC Geriatrics</i> . 18(1), 91.

<p>הכנה לשיעור: צפיה בהרצאה - http://www.improvingchroniccare.org/video/ModelTalk.html וקריאת מאמר: Gee PM, Greenwood DA, Paterniti DA, Ward D, Miller LMS. The eHealth Enhanced Chronic Care Model: A Theory Derivation Approach. <i>J Med Internet Res</i> 2015;17(4):e86 http://www.jmir.org/2015/4/e86/</p>	<p>ממודל קונספטואלי לשאלה מחקרית</p>	<p>פרופ' אפרת שדמי</p>	<p>12.12.18</p>
<p>Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. In <i>International Encyclopedia of Education, Vol. 3, 2nd. Ed.</i> Oxford: Elsevier. Reprinted in: Gauvain, M. & Cole, M. (Eds.), <i>Readings on the development of children, 2nd Ed.</i> (1993, pp. 37-43). NY: Freeman.</p>	<p>האם תיאוריה אקולוגית יכולה לסייע להבנת הסוגיות בין מטופלים למטופלים ובני משפחה בעת אשפוז אקוטי?</p>	<p>ד"ר קסניה שולייב</p>	<p>19.12.18</p>
	<p>ייעוץ בנוגע לעבודה מסכמת</p>	<p>פרופ' זיסברג + פרופ' שדמי</p>	<p>26.12.18</p>
<p>הצגת סיכום מודל + מצגת</p>		<p>רפרטים</p>	<p>2.1.19</p>
<p>הצגת סיכום מודל + מצגת</p>		<p>רפרטים</p>	<p>9.1.19</p>
<p>הצגת סיכום מודל + מצגת</p>		<p>רפרטים</p>	<p>16.1.19</p>

דרישות הקורס:

1. השתתפות פעילה בשיעורים וקריאת חומר תיאורטי
2. פרט מסכם: פרטים והנחיות ימסרו בתחילת הקורס

ביבליוגרפיה:

מקום התיאוריה במחקר האמפירי

Alley, D.E., Putney, N.M., Rice, M., Bengtson, V.L. (2010). The increasing use of theory in social gerontology: 1990-2004. *The Journal of Gerontology series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 65(5), 583-90. doi: 10.1093/geronb/gbq 053

תופעה אחת ומספר מודלים

- Shojania, K.G., McDonald, K.M., Wachter, R.M., Owens, D.K. (2004). Closing the Quality Gap: A Critical Analysis of Quality Improvement Strategies. Agency for Healthcare Research and Quality (US). Chapter 5, **Pp. 109-130**.
- Donaedian, A. (2005). Evaluating the Quality of Medical Care. *The Milbank Quarterly*, (83), 691–729.
- Shojania, K.G., McDonald, K.M., Wachter, R.M., Owens, D.K. (2004). Closing the Quality Gap: A Critical Analysis of Quality Improvement Strategies. Agency for Healthcare Research and Quality (US).
- Wagner, E.H., Austin, B.T., Davis, C., Hindmarsh, M., Schaefer, J., Bonomi, A. (2001). Improving chronic illness care: translating evidence into action. *Health Affairs (Millwood)*, (20), 64-78.

דוגמה לבנייה פיתוח מודל HoPE-FOR: צעד קדימה שניים אחורה...

- Zisberg, A., Shadmi, E., Gur-Yaish, N., Tonkikh, O., & Sinoff, G. (2015). Hospital Associated Functional decline: the role of hospitalization processes beyond individual risk factors. *Journal of American Geriatrics Society*, 63(1), 55-62.

The Theory of Planned Behavior

- Ahmad MH, Shahar S, Teng NI, Manaf ZA, Sakian NI, Omar B. Applying theory of planned behavior to predict exercise maintenance in sarcopenic elderly. *Clin Interv Aging*. 2014 Sep 16;9:1551-61. doi: 10.2147/CIA.S60462.
- Ajzen I. (1991). The Theory of Planned Behavior, *Organizational behavior and Human Process*. 50, 179-210.

Systems Engineering Initiative for Patient Safety (SEIPS) model

- Holden, R.J., Carayon, P., Gurses, A.P., Hoonakker, P., Hundt, A.S., Ozok, A.A., Rivera-Rodriguez, A.J. (2013). SEIPS 2.0: a human factors framework for studying and improving the work of healthcare professionals and patients. *Ergonomics*, 56(11), 1669-1686.
- Zisberg, A., Agmon, M., Gur-Yaish, N., Rand, D., Hayat, Y., Gil, E., WALK-FOR team. (2018). No one size fits all—the development of a theory-driven intervention to increase in-hospital mobility: the ‘WALK-FOR’ study. *BMC Geriatrics*. 18(1), 91.

היבטים רב תרבותיים במעבר בין אשפוז לקהילה: אדפטציה של המודל ההתנהגותי

Drummond, A., Looman, W.S., & Phillips, A. (2011). Coping among parents of children with special health care needs with and without a health care home. *Journal of Pediatric Health Care*, (26), 266-275.

Andersen, R.M. (1995). Revisiting the behavioral model and access to medical care: Does it matter? *Journal of Health and Social Behavior*, (36), 1-10.